

Liikenne- ja viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne

Kansliapäällikkö Minna Kivimäki

Esitys taukopaikka- ja jakeluinfraverkoston kehittämisryhmän perustamisesta

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:n hallitus päätti kokouksessaan 13.12.2024 esittää taukopaikka- ja jakeluinfraverkoston kehittämisryhmän perustamista edistämään raskaan kuorma-autoliikenteen tarvitsemien palveluiden edistämistä.

Esitys tiiviisti

Kehittämisryhmän tehtävänä olisi seurata ja edistää raskaan liikenteen taukopaikkojen palvelujen kehittymistä ja vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfran kehittymistä.

Työryhmän tarkoitus olisi muodostaa yhteinen näkemys kehitettävistä kohteista. Vuosittain laadittavassa yhteenvetoraportissa todettaisiin taukopaikkaverkossa tapahtunut kehitys ja mahdolliset merkittävät muutokset toimintaympäristössä.

Lisäksi työryhmässä valmisteltaisiin suuntaviivat tulevalle toiminnalle mukaan lukien ehdotus kohteista, joissa taukopaikkojen ja jakeluinfran toteuttamista edistää lähivuosien aikana.

SKALin hallitus esittää, että tämänkaltaisen ryhmä perustetaan liikenne- ja viestintäministeriön toimesta.

Esitämme, että:

- ryhmän työ resurssoidaan riittävästi mm. nimeämällä tähän kehittämisryhmän kokopäiväinen selvityshenkilö.
- selvityshenkilöksi kutsutaan alan keskeinen toimija
- työryhmän puheenjohtajaksi kutsutaan alan keskeinen toimija
- työryhmään kutsutaan jäseniksi toimijoita aihepiirin eri alueilta, joita voivat olla alan järjestöt, LVM:n alaiset virastot, polttoainejakelijat, kuntien edustajat ja muut toimijat.

Aihepiiri on kuljetus- ja logistiikka-alalle tärkeä. SKAL on osaltaan valmis osoittamaan osaamistaan ja henkilöresurssejaan työn toteuttamiseen.

On selvää, että pitkämatkaisessa tavaraliikenteessä tarvitaan kattava, luotettava ja nopea sähkön latausinfra raskaalle kalustolle. Tämä tarkoittaa tehokasta latausinfraa ja vähintäänkin luotettavaa näkymää sen toteutumisesta Suomeen. Ennen sitä ei laajamittaisia kalustoinvestointeja saada liikkeelle, vaikka tarjontaa kalustosta olisikin.

Esityksen perustelut

Teemaan liittyy useita toimenpiteitä, tavoitteita ja hankkeita perustuen myös EU-tasoihin velvoitteisiin.

Alla luetellut ajankohtaiset hankkeet suorastaan edellyttävät, että asiaa tarkastellaan kokonaisvaltaisesti.

Eri toimenpiteiden ja ohjelmalinjauksien kokonaisuutta tulisi työryhmän toimesta johtaa tavalla, joka johtaa konkreettisiin toimenpiteisiin. Erilaiset näkökulmat tulisi huomioida työssä.

Vastaavia ajatuksia on ollut jo aiemmin esillä. Esimerkiksi Väyläviraston vetämissä aiemmassa taukopaikkaselvityksessä ehdotettiin kehittämissäryhmää.

TEN-T ja AFIR-asetukset luovat tavoitteet

TEN-T asetuksessa asetetaan EU-jäsenvaltioille vaatimuksia varmistaa tietty määrä levähdysalueita TEN-T verkolla ja EU:n jakeluinfra eli AFIR asetuksessa vastaavasti varmistaa tietty määrä raskaan kaluston latauskenttiä ja vedyn tankkausasemia.

TEN-T asetus edellyttää levähdysalueita vuoden 2040 loppuun mennessä levähdysalueita 60 kilometrin päässä toisistaan ydinverkon ja laajennetun verkon varilla ja vuoden 2050 loppuun mennessä kattavalla verkolla 100 kilometrin välein.

Levähdysalueilla tulee olla monimuotoisen työvoiman tarpeisiin riittävästi turvallisia pysäköintipaikkoja ja asianmukaisia tiloja, saniteettitilat mukaan lukien. Näille on laadittu myös erikseen suosituksia laadusta ja sisällöistä.

Syksyllä 2023 hyväksytty AFIR-asetus edellyttää, että porrastetusti vuodesta 2025 alkaen TEN-T verkolla on raskaan kaluston latausasemia siten, että vuoden 2030 loppuun mennessä TEN-T ydinverkolla on 60 kilometrin välein vaadittavan antotehon omaava latauskenttä ja kattavalla verkolla vastaavasti 100 kilometrin välein. Edelleen AFIR-asetus edellyttää vetytankkausasemia TEN-T ydinverkolla 200 kilometrin välein vuoden 2030 loppuun mennessä.

AFIR-asetuksen jäsenvaltioihin kohdistuvat sitovat tavoitteet koskevat yleisesti saatavilla olevaa jakeluinfrastruktuuria TEN-T verkolla. Nämä tavoitteet koskevat tieliikenteen jakeluinfraa TEN-T ydin- ja kattavan tieverkon lisäksi kaupunkisilmukoidissa ja turvallisilla ja valvotuilla pysäköintialueilla.

Myös SKALin tavoitteena on ollut taukopaikka- ja jakeluinfraverkostoa koskevien suunnitelmien ja toteuttamisen yhdistäminen.

Raskaan kaluston taukopaikat

Taukopaikat palvelevat raskasta liikennettä mm. mahdollistamalla kuljettajien laisääteisten taukojen ja vuorokausilevon pitämisen. Asianmukaisesti varustellut ja riittävät palvelut parantavat kuljettajien työolosuhteita merkittävästi ja ovat tärkeä tekijä myös liikenneturvallisuuden kannalta.

TEN-T-vaatimukset täyttävistä taukopaikoista tulee olla tietoa ja sen on oltava saatavilla vapaasti verkossa. Tätä listaakaan ei voi tehdä, kun ei ole vaatimukset täyttäviä paikkoja.

Vaihtoehtoisen käyttövoimien jakeluinfra

Raskaassa liikenteessä sähkön yleistymisen yksi keskeinen kysymys on latausinfra. Suomessa ei tällä hetkellä ole yleisesti saatavilla olevaa latausinfraa raskaan liikenteen tarpeisiin juurikaan. Lisäksi on huolehdittava kaasun jakeluverkon edistämisestä.

SKAL on pitkään ajanut sitä, että tavaraliikenteen uusiutuviin käyttövoimiin siirtymistä edellyttävä energian jakeluinfra toteutetaan siten, että synergiaedut taukopaikkaverkon ja uusien käyttövoimien jakeluinfran yhdistämisessä tulee huomioida.

Käsitlemme asiaa mm. käyttövoimaraportissamme:
[skal_kayttovoimasiirtyminen_raportti_20230110.pdf](#).

SKALin näkökulmia on tuotu esiin myös Suomen tiet kuntoon-ohjelmassa, joka löytyy täältä [SKALin tiet kuntoon ohjelma](#).

Kansallinen jakeluinfraohjelma

Kansallinen jakeluinfraohjelma käsittää liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien markkinan ja jakeluinfran nykytilan sekä arvion tulevaisuuden näkymistä tie-, rautatie-, vesi- ja lentoliikenteessä. Ohjelmassa esitetään tavoitteet ja toimenpiteet jakeluinfran kehittämiseksi.

Ohjelman toimenpiteinä todetaan mm. seuraavaa:

- käytettävissä olevaa kansallista infrastruktuurin rakentamistukea ohjataan raskaan liikenteen yleisesti saatavilla oleville latauspisteille ja vedyn tankkausasemille jakeluinfra-asetuksen vaatimusten täyttämiseksi.
- Nesteytetyn metaanin tankkausasemaverkon rakentamista tuetaan ja hyödynnetään EU:n rahoitusmahdollisuudet yleisesti saatavilla olevan sähkön latausinfraan ja vedyn tankkausinfraan rakentamiseksi.

Edelleen huomioidaan vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfran tarpeet alueidenkäyttöä koskevan lainsäädännön uudistustyössä, liikennejärjestelmäsuunnitelmissa sekä valtion ja suurimpien kaupunkiseutujen välisissä maankäytön, asutuksen ja liikenteen MAL-sopimuksissa. Mahdollistetaan vaihtoehtoisten

käyttövoimien jakeluinfran syntyminen raskaan liikenteen taukopaikoille ja pidetään jakeluinfra-asioita esillä alueidenkäyttöä koskevassa yhteistyössä.

Informaatio-ohjaukseen liittyen selvitetään ja julkaistaan tiedot raskaan kaluston latauksen rakentamismahdollisuuksista maantieverkolla valtion hallinnassa olevilla alueilla ja vahvistetaan yhteistyötä sähkön siirtoverkkojen kehittämisessä niin, että suuritehoisen latausinfra rakentuminen on mahdollista jakeluinfra-asetuksen ja liikenteen tarpeiden vaatimassa aikataulussa.

MAL-sopimukset

Uusissa MAL-sopimuksissa merkittävimpiä linjauksia ovat velvoitteet taukopaikkojen sekä lataus- ja tankkausinfra kehittämiseen. Pidämme hyvänä, että MAL-sopimuksissa on huomioitu nämä tekijät. Hallitus ansaitsee näistä linjauksista kiitoksen.

Pidämme kuitenkin epävarmana, että MAL-sopimuksien osapuolina olevat kaupunkiseudut toteuttavat näitä kirjauksia. Siksi on varmistettava, että kirjaukset myös toteutetaan – alalla nimittäin on epäuskoisuutta vanhoista kirjauksista ja niiden toteutumattomuudesta johtuen.

Uusissa MAL-sopimuksissa kuntia velvoitetaan jakeluinfran ja taukopaikkojen edistämiseen. Kunnilla on selkeästi ollut haluttomuutta taukopaikkojen kaavoittamiseen. On tärkeää, että kunnat huolehtivat kaavoituksella ja maankäytön suunnittelulla raskaan liikenteen tarvitsemien taukopaikkojen ja sähkönjakelun varmistamisesta.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, hallituksen puolesta

Jari Välikangas
puheenjohtaja

Anssi Kujala
toimitusjohtaja

Lisätietoja antavat:

puheenjohtaja Jari Välikangas, 050 4520 250, jari.valikangas@skal.fi
toimitusjohtaja Anssi Kujala, 0400 567 925, anssi.kujala@skal.fi
edunvalvontajohtaja Ari Herrala, 050 368 4248, ari.herrala@skal.fi

Liitteet:

SKALin muistio: Taukopaikat sekä lataus- ja jakeluinfra MAL-sopimuksissa

SKALin aiheeseen liittyvät ohjelmajulkaisut:

[Logistista kilpailukykyä vahvistettava](#)

[Suomen tiet kuntoon](#)

[Tiivistelmä SKALin EU-vaikuttamisen tavoitteista](#)